Тищенко Дмитро Олександрович,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри інженерії програмного забезпечення та кібербезпеки;
Державний торговельно-економічний університет

МІСЦЕ ІННОВАЦІЙНИХ ПАРКІВ В РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ

Починаючи з 70-х років широке поширення у всіх розвинених і низці країн, що розвиваються, отримали наукові та технологічні парки, зони розвитку нових і високих технологій, бізнес-інкубатори та ін. активно використовують малі форми підприємництва в наукомістких галузях. Сьогодні загальна кількість різноманітних парків та зон вимірюється вже тисячами. Науково-технологічні парки відіграють важливу роль у перенесенні високих технологій в галузі фундаментальних розробок у виробництво та сприяють комерціалізації науки, позитивним структурним зрушенням в економіці, зростанню конкурентоспроможності продукції на світовому ринку. Інноваційні парки можуть значно відрізнятися за масштабністю, структурою та обсягом наданих послуг, ступенем наукомістким, складом учасників. *За наростаючим ступенем складності та масштабності українські економісти Л. В.Олексенко [61, с.109] та О. С. Олійник [62, с.152] виділили їх основні типи:*

– Інкубатори - інноваційні центри, де новостворені малі фірми отримують можливість зміцніти і набути фінансової міцності, закріпитися на ринку. Як правило, з державною допомогою в інкубаторах бізнесмени-початківці отримують на пільгових умовах приміщення, обладнання, обчислювальну техніку, різноманітні послуги. Найчастіше інкубатори є первинними елементами складніших наукових парків;

– Технологічні парки (наукові, інноваційні, промислові, конверсійні, бізнес-парки та ін.) є науково-виробничими комплексами, що включають дослідний центр і пов'язану з ним виробничу зону, в якій, як правило, розташовуються малі наукомісткі фірми;

– Технополіси - це міста, в економіці яких головну роль відіграють дослідні центри і виробництва, що використовують результати їх досліджень і розробок. Технополіси включають технопарки, інкубатори і комплекс різноманітних структур, що забезпечують життя міста;

– Регіони науки та технологій - великі науково-виробничі комплекси, які включають ВНЗ, дослідні державні та приватні установи, промислові корпорації або їх відділення, що спеціалізуються на виробництві наукомісткої продукції, технопарки та інкубатори з їхніми малими фірмами, а також розгалужену інфраструктуру , що підтримує наукову та виробничу діяльність. Серед найбільш відомих - "Силікон Веллі", "Шосе-128" (США) та низка інших.

Не будучи масштабними проектами, дослідні "ядра" органічно вписуються у рамки розвитку програм технополісів та міст науки. Наприклад, дослідницький бізнес-парк Еніва в Хоккайдо та дослідницький

Технопарк Куруме в префектурі Фукуока є дослідницькими "ядрами" і одночасно головними проектами технополісів, що знаходяться в цих префектурах. У Цукубі також було започатковано власне "ядро". У більшості дослідні "ядра" розташовані у префектурах, що мають технополіси, або у великих метрополіях. Але слід наголосити, що в цілому значення Закону про створення дослідницьких "ядер" полягає у створенні нової моделі дослідницьких міні-парків, що згодом вплинула на розвиток науково-виробничих комплексів в цілому [3, с.17]. В даний час всі чотири перелічені функції дослідницьких "ядер" тією чи іншою мірою реалізуються у всіх наукових та технологічних парках Японії.

Важлива особливість дослідницьких "ядер" - основна роль місцевої влади в управлінні їх розвитком. Більш того, закон передбачає можливість створення дослідницьких "ядер" державними та приватними фірмами. Це призвело до подальшої децентралізації у плануванні високотехнологічних проектів: починаючи з середини 80-х років парки стали створюватися з ініціативи та планування міської влади, а з кінця 80-х у цьому процесі беруть участь і приватні фірми.

Поки що кількість приватних дослідницьких парків невелика (до середини 90-х за чисельністю вони поступалися паркам, керованим містами та префектурами). Водночас багато хто з них функціонує досить успішно. Наприклад, інноваційний парк Кіото, заснований як філія приватної компанії, функціонує вже понад 10 років; за цей період він перетворився на один із провідних бізнес-інкубаторів країни, міжнародний центр високотехнологічних НДДКР. Зараз у ньому працюють понад 130 компаній та дослідницьких установ, що спеціалізуються в різноманітних сферах - від оптики до інтернет-технологій. Окрім вітчизняних фірм, послугами парку користуються також філії американських та європейських компаній, що виходять на японський ринок. Підприємцям та фірмам-клієнтам пропонуються різноманітні послуги: надання офісних приміщень та лабораторій, проведення конференцій, консультації та надання інформації, допомога у встановленні контактів з академічним сектором, державними структурами, закордонними фірмами та організаціями тощо.

Список використаних джерел

1. Олексенко Л. В. Розвиток інфраструктури національної інноваційної системи. *Економічний вісник Донбасу*. 2021. № 1 (63). С. 108–122.

2. Олійник О. С. Інноваційна інфраструктура: проблеми та перспективи розвитку. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України.* 2017. № 43. С. 150–160.

3. Самородов А. С. Інформаційне забезпечення доступу до інноваційної інфраструктури. *Право та інновації.* 2021. № 4 (36). С. 14–20.